Byxe oronuudai proletaarinar, negedegty!

№ 221 (2254)
1937 onoi sentiaabriiin 24
PIAATNICA
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunlis (bolьşevilg) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriiin gazeeta

Redaakciin adras: Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

YRŽYAAZNA NACIONALIISTNUUDII YNDEHE TAHALAN USADXAXA

Janai „Ynen“ gazeetiin ysederei noomerta „Diplomaad jonoi multaralga tuhalxagyi“ gehen C.O. „Praavdiin“ statьtuxai BK(b) P-iin Buriaad-Mongol Mozkoomoi biyroogoi togtool tolilogdobo.

C.O. „Praavdiin“ gargahan emşelgiin ygenyyd ba antiso d xeregyyd“ gehen şinzelelii seed Burmozkoomoi abhan tiaabrь 13-nai ton samokriitigyi, moxoo, sexe xariuusalaa diplomaad johoor mulxii oroldohon togtooldo oroloo ene hyylşiin togtool bolmyn nelieed uragşaa jaba baina.

Byrzyaazna-nacionaliistnuu xamagaalan ymegşeleze han deerehee Mozkoomoi roo bolbol sentiaabrь 13-ai tooldoo, xezee yni byrzyaaznacionaliist geze elirhen mpiloon, Dongidoon, Donoon ba busadii sexe nergyi baixahaa gadna, tedee paartidanь yldeeze baihan gaa.

BK(b) P-iin Mozkoomoi biygoi, byrzyaazna-nacionaliistidii sexe daldalalga ba niuulbolon urgaşahan, poliitikan l nazagai jabadaliijinь ede dai daisanuud xeregleze buoxigdoogyi ylehen ba Bud-Mongol arad zondo esereeriingee xoroto xydelriii yrgelzelze baixatajaa nta tedenei azaxuiji xoxilza ba kolxoozoi oloniitiin e baidalii hyidxeze baigaa.

BK(b) P-iin Mozkoomoi Biybolbol Jerbaanovai partiij-organizaacii udaan yje soo goilzo baixadaa, byrzyaazna ionaliistnuudii eliryylxe ba asoxixo asuudalnuudaar byylig gegşiin poliitikan alnuudii gargahiinь, xeden n daxin tedeniii daldalza haniii ba tedeniii (Vaanda, Aardin, Dampiloon, Lazaapov ba busadii) xytelbexii tuşaalnuudta debzyylze hiinь medeze baiza, tere tagai Jerbaanovai mederel yyd ba gemşelgiin ygenyyd sadai jabuulgiin xalxa bolygee geze C.O. „Praavdiin“ e zaahanaiş xoino, Jerbaaai ede jabuuganuudiinь sezaaza, edeneinь antipartiij-udxaşanartai baihii partiij-organizaacada tailbarilan uulxa bolьşeviig johonoi xeg zorig gargaagyi.

Ene uşarnuudii, partiijna anizaacanuudta urza yder hon suglaanuud deegyyr sexelegdehen ba urda urdiinaa byri zorigtoigoor, byri saar kriitike garhan baina. Ulaan-Ydiin PVZ-ei parovooz oonai kombinaadai partiij-organizaaciin suglaan bol BK(b) P-iin Mozkoomoi biydo poliitikan etigelgyi baiaa medyylhen baina. Myn rodoi olonxi partoganizaauudai suglaanuud deere, ziin Komiteedai biyroogoi yyd Dorziijev, Markiizov şed Jerbaanovai xojor urta xydelmeriii medenbaixa arganь ygei baihan boş, tedener partiijna orgaacahaa niuuhan ba eehe—negeniinь AKS-ai tyryyşe, nygeedenь Gazartariaagai Arkoom baigaad respyblikiin xariuusalgata alban zarnuudaar daisad byrzyaaznacionaliistnuudii şurguul baina—geze şyymzelene.

Gebeş, Gazartariaalangai Armaadai dergedexi partiijna glaan bolbol aparaad dotogoo buzagai muu xydelmeri aparaadaigaa xoroto etegeedreer buzarlagdaad, praktiis delmeri deerenь xorololgo lzo baihii ydii tedii xelebeş, xe gemtedii nereerenь nerexelebegyi. Mene haja bolr Arkoom baihan Markiizovai duu dutuunuudii sexe zaaza litikeleegyi, aihan baina. Gazartariaalangai Arkomaadta, reenei byxii tahag ypravleeiudaar aradai daisad troclis-buxaarintnai, japoon -neeecei şpioon, diversaantnuudyrzyaazna nacionaliistnuud urgaad xoroto buzagai xydelerlee xeze baihan tuxaida ziirei komuniistnuudai dooloolzo baixadanь Gazartariaalangai Arkomaadai xytelberi eris xemzee abdaggyi, daisadhaa xaxasaxa duragyi, tedeenee ymeereze „ene xyn xoro xeze xaana oşoxohom“ gehen buzagai xoroto praaktikatai jym.

Zişeelxede selьxozsnaabta xydeldeg zonoinь bygede şaxuunь, 7 xyniiinь, paartihaa gargagdahan zonuud baina. Tiin ene zurgaaniii erxilegşe Koorenev xelexedee „edenerş xoro xexegyi zon, paartihaaş gargagdaxadaa arxi uuhanai tylee garnan zon baixa“ gene.

Gazartariaalangai Arkomaadta eseer Matatxaanov, Selengiin aimagai Aikoomai sekretaarь baixadaa bydyylig poliitikan alduunuudii xeze, trockiist Maraktaajevai urtainь xehen xoroto jabuulgii yrgelzelyylze baihanaa eliryylegdeze, tuşaalhaa xuuluulhan Dambiinov gedeg too byridxelei tahagii erxileze baina. Ede metiin xoroton daisadai xydee azaxuida hyidxel xeze baixadanь tus Arkomaadai xytelberilegşed, xamagai tyryyn urdiin Arkoom Markiizov jamarbaa erid xemzee abaagyi baigaa. Daisan Saxaltuujevai xoroto xereg „Erdem“ sovxoozdo bolhon xorololgo ba busad Markiirevta ton eli baigaa. Ede bygedii Mozkoom medeze baibaş, abiaagyi daraad baidag baihan ba hyyleigeeş togtool soo Mozkoom bolbol Markiizovai alduuji xysed uudalaagyi, xydee azaxuida bolhon byxii xorolol hyidxelei tylee Markiizovai sexe xariuusalgatai tuxai xeleegyi, duugai garahan baina. Eneen deerehee xaraxada, Mozkoomoi hyylei togtool bolbol ynen sexe bişe, argagyideze xaşagdahan jabadal myn geze paartorganizaacanuudai suglaanuud deere xeleheniinь ton zyb.

Iimede nygeeder-27 do bolxo, Mozkoomoi pleenym bolbol kriitike ba samokriitikii şuud sexe, niuur saxilgyi delgeryylze, bolьşeviig erid ygee xelexe johotoi. Markiizov ba biyroogoi bişe geşyyd tuxai asuudalii xursaar tabiza, paartorganizaacahaa, partiijna aparaadhaa aradai daisadii, byrzyaazna nacionaliistnuudii, tedenei tuhamarşad xolbooril dogşodii şuud seberlen xajaza, şine ynen sexe xynyydii debzyylxiin zorilgo tabixa johotoi.

„Praavdiin“ zaabarinuudii gyised bejelyylxe—manai ene yderei zorilgo. Manai „Ynen“ gazeetiin redaakcada byleg nacionaliistnuud xariuusalgata tuşaalnuudii ezelze yni udaan baihaniii bidener sag soonь eliryylze şadaagyibdi. Ene manai alduu. Gebeş bide alduugaa medereeer xizaarlaxa bişe, alduugaa bolьşeviig xeregeer zahaza, redaakcaa daisan xarşa, nacionaliis etegeedyydhee darii seberlexe johotoibdi.

Mynee partiijna organizaacanuud bolbol kriitikii xursaar tabiza, byrzyaazna nacionaliistnuud ba tedenei tuhamarşadii johotoor eliryylen gargaza butasoxixo xydelmeriii yrgeneer jabuulza exilebe. Mozkoomoi biyroogoi byri hyylei zasedaaniaar Mozkoomoi kylь tyyre propagaandiin tahagii erxilegşe Şadaanov, komunaal azalai Arkoomoi orologşo baihan Boboroov, Ulaan Oonoi Aikoomoi sekretaarь baihan Cedeenov ba busad eliryylegdeze paartihaa xajagdaba.

Manai respyyblikiin partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguud ba byxii azalşad C.O. „Praavdiin“ zaabariii gyisedxen aradai dasadii butasoxin usadxaxa xeregee esetenь xyrgexe ba xoroton daisadai xorololgiin xoişolongii tyrgen usadxaza şadaxa baina. Buriaad-Mongol aradzonoi azabaidal, azal xogşel bolbol, daisanai xediiş jixeer xoro xyrgebeş, urgaza bedizeze baina. Kolxoozniguud bolbol ene zilde bajalig urgasa xuriaaza abba. Daisan etegeedyydii xoggyi eliryylen daraza, tedenei xorololgiin xoişolongii tyrgen usadxabal manai azaxui ba oloniitiin aza amidaralai baidal bulag mete busalın xygzexenь danzaggyi.

AKTIIVAI SUGLAAN NEEGDEBE

Ysegelder, sentiaabriiin 23-nai ydeşelen Ulaan-Yde goorodoi partiijna aktiivai suglaan neegdebe.

Ene suglaan deere BK(b) P-iin MK-ai sekretaarь nyx. KAŞAAROV „Diplomaad johonoi multaralga tuhalaxagyi“ gehen C. O. „Praavdiin“ statьjaa tuşaa abhan Burmozkoomoi togtool tuxai elidxel xebe.

Delgerengiigeer udaadaxi noomerto garxa.

ULAAN-YDE GOORODOI EXIN PARTORGANIZAACANUUDAI SUGLAANUUD DEEREHEE

PV ZAVOOD

Ene sentiaabriiin 22-oi yder Parovooz-vagoonai zavoodai şirem, bulad, zed şudxalganuulai, instriymentaalьna ba nodeelьna ceexenyydei exin partorganizaacanuudai xamtarahan kystovoi suglaan bolzo, Centraalьna Oorgan „Praavda“ tolilogdohon „Burpraavda“ tuxai şinzelel, myn tereenei hyylde, sentiaabriiin 18 da gargagdahan „Diplomaad johonoi multaralga tuhalaxagyi“ gehen statьjaa ba ene statьjaagai hyylde gargahan, BK (b) Paartiiin Buriaad Mongol Moziin Komiteedai togtoolnuud tuxai xelsehen baina.

Ene suglaan deere nyx. Ivanoov (partkoomoi sekretaariii orologşo) eeriingee elidxelii xexedee, myn zavoodto şurgan orohon xoroton daisanuulai xoroto jabuulganuudtai xolbuulan xeleegyi ba zavoodto şurgahan burzyaazna-nacionaliistnuudai negiiş duradza, eliryyleegyi baina.

Myn yge xelegşed bolbol, BK (b) P iin Mozkoomoi sentiaabriiin 13-nai togtool xadaa byrzyaazna nacionaliistanuudii ynendee daldalan xalxalahan, tedeniii yndeheerenь usadxaza şadaxagyi togtool baigaa gebe.

— Manai zavoodai texniis direektor Baraanov bolbol zavoodai azalii haizaruulxa geze oroldodoggyi, xarin zaiguul, tenyyl, zyylig, tanigdaxagyi xynyydii xydelmeride debzyylideg,—geze nyx. Daniliyyk xelebe.

— BK (b) Paartiiin Mozkoomoi hyylei togtool ton zyb, byrzyaazna nacionaliistnuudii yndeheerenь butasoxixo togtool, gebeş, mozkoom, eneen deeree zogsoogyi eneenee esestenь xyrgexe johotoi. Ceexiin naçaalьnig Vladiimirov gegşe endehee urda tende şurgan orohon angiiin xarşa elemeentnyydii seberlexiin daalgaba riii ceexiin suglaanhaa abhan baibaş, tereeniii dyyrgeegyi baina. Zişeelbel: kulaagai xybyyn Bulaajev gedeg myneeş tyrter xydelmerilze baina,—geze nyx, Bryysь xelebe.

Byrzyaazna nacionaliistnuudii eliryylen gargaxa jabadalda Centraalьna Oorgan „Praavda“jixe tuhalaba. Ede daisad bolbol Mozkoomoi ba exin tyryyn mozkoonoi negedexi sekretaarь Jerbaanovai dali dooro yni udaan sag soo daldalagdan baihan baina. Bi bolbol Myynkin, Çimedyyn tuxai byri yni signaal ygehen bainab, tov gebeş, tereeniii xeden udaa şalgaza „yzexe“ geze nelieed sag yngergehen baina. Mozkoom bolbol batraaguudii debzyyleegyi, xarin angiiin xarşa, byrzyaazna nacionaliistnuudii debzyylze, tedeniii jambalza baihan baina. Byrzyaazna-nacionaliistnuudii mynee bygediinь eliryylze şadaagyi bainabdi. Yşee hain şalgaxa xeregtei. Ene şalgalta bolbol gagsaxan respyyblike dotoroo xizaarlaxa bişe, myn respyyblike hee gaduur, busad gazarnuudaar şurgaad baihan xynyyiii şalgaza yzexe xeregtei baina,—geze nyxer Perinoov xelehen baina.

—Manai şirem şudxalgiin ceexede angiin daisad bii.Jyre Dotoodo xeregei Arkomaadai gazaraһaa jireze tedeniii abxiiji xylieexegyi, tedeenii eliryylen gargaxa johotoi baina. Partiijna komiteed bolbol exin organizaacanuudta tuhalnagyi,—geze Beelьşako xelebe.

— Mozkoomoi tyryyşiin togtool bolbol şydegyi, moxoo togtool baigaa. Ene togtoolii tere dariidanь partorganizaacanuudta xelsehen baibalanь, doodo şatiin organizaacanuud haa zahaxa belei,—geze nyxer Bobroov temdeglebe.

Texniis direektor Baraanovai gemeer olon stanooguud ebderhen, tuxai n n. Mozgovoi, Ilьjiin ba Matveejev gegşed eehediingee ygede xelehen baina.

GAZTARKOOM

Gazartariaalangai aradai komisariaadai dergedexi partiijna organizaaciin suglaan bolzo, tereen deere partkoomoi sekretaarь nyx. Pliişkin „deplonaad johonoi multaralga tuhalxagyi“ gehen Centraalьna Oorgan „Praavdiin“ statьjaa tuxai BK (b) P-iin Buriaad- Mongol Mozkoomoi biyroogoi togtool tuxai elidxel xelexiin xamta, eneenei urda bolhon partiijna suglaanai alduu ba Gazartariaalangai Arkomaadai aparaadta şurgaad baihan daisan xarşa elemeentnyyd tuxai togtozo xelebe.

Tiin, tus suglaan bolbol eneenei urda teexide oroxodoo, partiijna maassiin edibxi xeşeclii ulamaar yrgehen baina. Suglaanda baihan komuniistnar byxen yge xelehen ba aparaad dotoroo şurgan orood baihan daisan etegeedyydii eliryylen yge xelehen baina.

Selьxozsnaabta şurgan orohon daisad Agiilьdin, Kooçetov gexe zergiin paartihaa gargagdahan xarşa elemeentnyyd suglaraad, xydee azaxuiji hyidxexe xyd Imeri jabuulza baixadanь tere organizaacii tolgoilon baihan komuniist Korenioov gegşe „xorololgo xexiinь balai xaraagyib..“ gexehee gadana, „helgeşegyi xydelmerilegşed geeşe“ geze toolood huudag baina. Myn Vetypravleeniii tolgoilon baihan Şaamkin bolbol xoroto hedelgeer buriaad-mongoloi kolxoozuudii hyidxeriin tula, xaldabarita ybeşentei malnuudii taraaza baihan baina.

Xedii jime buzagai faaktnuud olon baibaş, gaztarkoom ba tendexi partiijna organizaaca bolbol, tereeniii mynee boltor oilgoogyi baihan baina.

— C. O. „Praavdiin“ şinzelel tuxai mozkoomoi hyylşiin togtoomzo bolbol trockiis—buxaarintan, japoon-neemec şpioonuud, byrzyaazna nacionaliistnuudii eliryylen gargaza, tedeniii yndeheerenь usadxaxa jabadalda goritoixon alxam bolzo ygebe,—geze olonxi nyxed temdeglen xelebe.

BURGIIZ

„Diplomaad johonoi multaralga tuhalxagyi“ gehen Centraalьna Oorgan „Praavdiin“ statьjaa tuxai Burmozkoomoi biyroogoi togtool tuxai elidxelii partoorg nyxer Gonsoova gegşehee duulaad, tus organizaaciin komuniistnar bolbol jixe edebxiteigeer xandaza, samokriitikeşelen xelsexiin xamta, BK(b) P iin Mozkoomoi ba tereenei negedygeer sekretaarь Jerbaanovai yzenxei şugamii erid buruuşan xelebed.

—Centraalьna „Praavdiin“ şinzelelei ba Paartiiin Moziin Komiteedai hyylşiin togtool bolbol ton zyb haişaaltai baina. Aradai daisad trockiist, japoon neemecei şpioon ba tedenei tuhalagşad Baraadin, Radnabazaroon, Lamazaapov, Dondyboon, Dampiloon, Dongidoon, B. Sereenov, Oçirzabai, Aardin, D. D. Dorziin ba busad xeblelei gazarta şurgan orozo ton jixe hyid xehen baina.

Zişeelxede, manai gargahan nom debter ton şanar muutai ba sag yrgelze xozomdozo baina. Ene bolbol bidenei hyler nazagai baihan ba Paartiiin moziin komiteedai alduunuud bolno. Baha Daşanimiin gedegei Aardiniii naadalan bişehen ipagraamai tuxaida „Ynenei“ organizaaciin komuniistnar Cereenov, Cedenoo, Dorziin gegşed namaiji duudaza abaaşaad asuuhan ba eneende taanad xariuusaxat g. m. şangarhan baixa jym,—geze nyx. B. Oçiroon xelebe.

Myn, suglaan deere nyxed Daşanimiin, Abidiin ba busad yge xelehen baina.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyyd)

Xoito froont

Sentiaabriiin 19-ci ydeşe yimyyleeşen bolbol Ontoriaa teehee froontiin zyyn seektorte nebteren orozo, Sijeera Forkaado deegyyr Bensyaa ynderdexe teeşe dabxiza jabana. Yimyyleeşen bolbol sentiaabriiin 20 oi yder Bijeedras Blaankas teeşe ataaka xeed, goritoi geegdel yzeze suxarihan baina.

Xixoonoi rajoondo bolhon agaarai dainda respyyblikiinxinei samoliooduud bolbol xojor motoortoi faşiis samolioodii dalai deere unagaahan baina. Udaanь, yimyyleeşenei xojordoxi samoliood unagaagdahan baigaa. Respyyblixiinxin nege samoliıodoo ene dainda aldahan baina.

Urda froont

Respyyblikiinxin bolbol Posoblaankiin seektorte yimyyleeşenei ysed şangaar esergyyselge yzyylhenş haanь, 12 kilomeetr uragşaa dabxiba.

Respyyblikiinxinei seregyyd bolbol xeden operaacanuudii xeheneigee aşaar, Penьjaroijaa oşohon tymer zamii ezemdeze baina. Respyyblikiinxin bolbol Graanxa de Torrzermoos (Badaaxos) goorodoi tyryyşiin gernyydii ezelbe. Respyyblikiinxinei kavaleeri bolbol ene tosxoniii Asyaagatai (Belьmeesahaa baruuxanuur) xolbohon xargiiji ezelbe. Ataakiin yjede yimyyleeşenei nege batalьoon butasoxin usadxagdahan baina.

Sentiaabriiin 20-oi yder respyyblikiinxin bolbol Valьsekelьoogai sektorte Sijeerra Texoneera deere baigaa yimyyleeşenei hyylşiin bexizelgii ezelhen ba xeden olon pylemiooduud, vintoovkanuud ba seregei xeregselnyydii buliaaza abhan baina.

Respyyblikiinxin bolbol Siimiin rajoondo yimyyleeşende artelieeraar buuduulza baga suxariba. Udaanь respyybliкiinxin koontrataaka xeze, yimyyleeşenei nege batalьooniii usadxahan baina.

***

Faşiistnuudai gurban samoliooduud Masenьjuu goorod (Katalooni, Barseloonihoo xoinoxono) deere xeden boombonuudii xajahan baina. 5 xyn aluulhan, 35 xyn şarxatahan baina.

Xitaddaxi dain Baildaan

Japoonguud Naanxiniii boombodoxoo beledxeze baina

Tookioo, 20. (TASS). Domei Cysiin aagenstviin medeesehenei johoor, japoonai floodai 3-daxi eskaadriiin komaandalagşa Xasegaava bolbol japoonai uhan seregei xysen xadaa, „xitadai Japoonda esergyysedeg ceentr“ bolxo Naanxiniii esergyysehen goritoixon agaarai operaacii sentiaabriiin 21-nei yder ydehee xoişo xeze exilxee baina geze Şanxaida baigaa Aangliiin, AXŞ, Germaaniiin, Fraanciin, SSSR-ei, Itaaliiin ba Beelьgiiin generaalьna koonsylnyydte sentiaabriiin 19 nei yder medeesebe. Iimehee, gadaadiin rezideentnyyd bolbol Naanxin ba tereenei orşon şadarhaa xolodoo haanь deere hen xa, jyyb gexede, japoonai uhan seregei xysenyyd xadaa „xerş jixe xyseltei baigaa haa, gadaadiin rezideentnyydei ajuulgyi baixa jabadalii garaantilaza şadaxagyi baina“ geze Xasegaava medyylbe.

Ene aagenstviin Şanxain korrespondeentiin medeesehenei johoor, Xasegaaviin medeesel Naanxin deere jixe şuugiaatai bolgood baina. Xitadai zasag bolbol Naankin deere myneedee baixa geze şiidxebe.

***

Loondon, 20. (TASS). Reiter aagenstviin Şanxain korrespondeentiin medeesehenei johoor, Aangliiin ba Fraanciin Aaziiin estkaadranuudai komaandalagşad admiraalnuud Liitl ba Lebiigo gegşed bolbol, sentiaabriiin 21-hee exileed Naankiniii goritoi şangaar boombodoxo gehen japoonai hanaaşalgatai daşaramduulan, Aangli ba Fraanciin seregei koraablinuudii Naanxinhaa zaisuulxa gehen japoonai eriltii sentiaabriiin 20-do erid arsaba. Japoonai admiraal Xasegaava bolbol Naanxiniii boombodoxoo baihan tuxaigaa gadaadiin tyleelegşedte hanuulza, ene eriltii xehen baina.

Japoonai aviaaciin Naankiniii dobtolxo yjede aluulhan ba şarxatahan Aangliiin ba Fraanciin jamarş haa erxetedei tylee byxii xariuusalgii japoonai zasag bejedee daaxa baina geze Aangli ba Fraanciin komaandalagşad Xasegaavada zaahan baina.

Privoolziin seregei ookrugai xehegyydei taaktikiin huralsal exilbe

Huralsalai rajoon, 21. (TASS). Privoolziin seregei ookrugai xehegyydei taaktikiin namarai huralsal exilbe.

Taaktikiin haralsalai tyryyşiin ydernyydte komandiirnuud ba seregyydei ton hain zuramtai, bolbosorongii ba zorimgoi baihanь xaragdana. Komsomool Saasovai otdelieeni ajaar nege roota „daisantai“ temesexedee imagta jixe argatai ba iniciatiivtaigaar temesehen baina. Busad olon seregyyd ba Komandiirnuud ton jixe şadamgainuud baihanь xaragdaba.

Tere toironxi dereevenyydei kolxoozniguud aldarta Ulaan Aarmiiingaa xehegyydii bajartaigaar ba xaluunaar ugtana.

PROPAGAANDII BOLЬŞEVIIG JOHOOR UDARIDAXA

BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteed ba nyxer Staalin bolbol partiijna propagaandada aixabtar jixeer anxaralaa tabidag baina. Partiijna gegeerel bolbol partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudii Maarks—Leeninei hurgaalnuudtai şuud tanilsuulza, tedeniii ideoloogiin talaar deeşelyylxe baina.

Partiijna propagaanda bolbol ilangajaa mynee yjede byriş hainaar tabigdaxa johotoi baina Gebeş, ynen baidaliinь abza yzexede, tiime bişe baixa jym. Manai redaakcada baihan ba myn manai gazeetiin xuudahanda tolilogdodog bişegyydei johoor, manai Buriaad-Mongol Respyyblike dotorxi partiijna organizaacanuud, ilangajaa Moziin, goorodoi ba aimagai Komiteeduud bolbol partiijna propagaandii johoşolon tabixa tuxai şuud xubilaltii xeegyi baina geze batalan xelexede jamarş alduu bolxogyi.

Eeneniii faaktnuudaar barimtalbal olon zyilei dutuu jabadalnuud goorodoi ba aimaguudai partorganizaacanuudta baina. Agiin, Alairai ba busad aimaguudai organizaacanuudta politkryzooguud bolbol xabarai tarilgahaa xoişo odoo xyrter xydelmeriee jyre zogsoohon baina. Myn, Ulaan-Yde goorodoi partorganizaacadaş politkryzooguudanь, jyre xydelmeriee jabuulza baihan gebeş, terenь miil nere şaxuu baina. Ulaan-Yde goorodoi Uhan zamai traansportiin partorganizaaciin zamda jabagşadai kryzoogai zybxen nege huragşanь nege teemeer zaçood ygehen barimta baixa, baha ene kryzoogai huragşadanь, xeşeeldee jirexedee, zybxen alba dyyrgexiin tula, joho tyşyylen, jamarş beledxelgyigeer jiredeg baina. Iigeze jirexedeeş, tede huragşadanь bygedeeree jiredeggyi, xarin 30-40 proceentnь jiredeg baina.

Iime baidalii jyre xydelmeriee zogsoohontoi adalixan yzexehee bişe jyy baixab? Iigeze yzehen hurguuliiin yre hain baixa geze xen xelexeb? Iime baidalii zahaxa tuxai partiijna komiteedta xelseenş boldoggyi baina. Ene metiin jabadal goorodoi ba aimaguudai partorganizaacanuudta tonş olon.

Myn porpagandiistnuudii poliitikan beledxelei ba busad talaaranь hain şalgan yzexe jabadal ba tedeeniii teoriiin talaar deeşelyylxe jabadal ton muu. Iime baihanai şaltagaanaar propagandiistnuudai dunda paartiiin zaabariii gyisedzeze şadaxagyi etegeedner şurgadag faaktnuud bii. Zişeelebel, BK(b) Paartiiin Jaruuniin aimagai partiijna komiteedai propagandiist Ilьjiin bolbol ene 1937 onoi exieer Egetiin dasanai lamanarai suglaa xeze, tende Staalin Konstituuciin tuxai elidxel xehen baina. Gebeş, eneen tuxai aikoomoi sekretaarь Maantiikov medehen baigaad jamarş xemzee abangyi orxihon ba baha eeneenei daraa Aimagai partiijna konfereence yngergehen baibaş, tere faaktii „xelengyi" yngergehen baina. Teed Ilьjiin bolbol Staalin Konstituucii komuniist, komsomoolşuud ba kolxoozniguudai dunda yrgeneer tanilsuulxiin orondo tybxiin, tyryyn angiiin daisad ba lamanarai dunda hainaar nebteryylxii şuxala bolgohon buzagai xereg jamarş xeheeltegyi orxigdohon baina. Iime deereheenь aikoomoi sekretaarь Mantiikovii şalgaza yzemeer xyn baixanь damzaggyi.

Myn partorganizaacanuudai propagaandiin jabadalda xaişa xereg baidag uşar şaltagaan deerehee, propagaandiin plaanda „Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliiin tuxai, dyrimii" Japoon-neemecei şpioon aagentnuudai razveedkiin buzagai meetodtei tanilsuulxa tuxai ba busad şuxala şuxala partiijna oorganuudai şiidxeberi togtoolnuudii oruulaagyi, xarin aboort xexe jabadaltai temesexe g. z. zyilnyydii oruulhan baina. (Zajgrai).

Baha partiijna kabineeduud bolbol propagandiistnuudta ba huragşadta konsulьtaaca, seminaar xexe jabadalnuudii olonxi deeree jabuuldaggyi, myn edeniii tusxaita azalhaanь tahalan ondoo azalda jabuulxa g. z. jabadalnuud yrgelzelheer baina.

Ene deere dursagdahan zyilnyyd bolbol propagaandiin xeregte jixexen dutuu dunda baidalnuud baihaniinь eliryylze ygene.

Odoo, BK(b) P-iin organizaacanuud bolbol propagaandiin xeregii udaridaxa xeregte ynen bolьşeviig johoor orozo, partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudii Leenin—Staalinai paartida, proletaariiin internacionaliizmda ynen bejee ygehen baixaar, aradai daisadtai ebseşegyigeer xymyyzyylen bolbosoruulxa jabadalii xangaxii erine.

Ulaan-Ononoi aimagai xytelberide xed huunab?

Centraalьna Oorgan „Praavda" bolbol sentiaabriin 18-ai „Diplomaad johonoi multaralga tuhalaxagyi" gehen redakcioonno statьjaa soogoo: „Mozkoom bolbol buriaad mongol aradii xen xaana xorolozo, tedenei azalii xen butargaza, kolxoozno maassiin amagalan baidalii xen hyidxeze baihaniii medeze baigaa. Mozkoom bolbol xorologşodoi ba şpioonuudai ede uurxainuudii butasoxizo, respyyblikiingee partiijna, soveed ba azaxuin aparaadii daisanai xog boguudhaa seberlexii myneeşji xysenegyi geze togtooleinь udaaxi pyynktnyyd gerşelze baina. Enenь bolbol mozkoom xadaa, xynde gemtei baihanaa byxe aradaar eliryylegdeşehen xynyydii xalralaza niuuza baidag—gansaxan ene uşar deerehee medegdeze baina"—geze bişee hen,

Ene bolbol ton zyb. Manai respyyblikiin ba aimaguudai organizaacanuudta aradai daisad byrzyaazna nacionaliitsnar, şpioon ba diversaantnuud, tedeniii daldalza, ymegşelze tuhamarşan bologşod yşee huuza baihaar. Bodoto faaktnuud eneeniii lablan gereşlne.

Ulaan-Ononoi aimagiiş abaad yzeje. Ene aimag bolbol xeneiş medeheer xile şadarai aimag myn. Gansaxan ene baidal bolbol tendexi partiijna soveedai organizaacanuud eehediingee revoliycioonno heremzee ilangajaa jixeer deeşelyylze, daisanai uurxainuudii butasoxixo ba somon kolxoozuudai xytelberide şadamar hain, poliitikan talaar etigeltei ba naidamtai xynyydii şilen olozo tabixa ujalgatai baigaa.

Xedii tiime baibaş, Ulaan-Ononoi aikoom, aimagai gyisedxexe komiteed bolbol olonxi kolxoozuudai, somsoveeduudai ba kopiraaciin organizaacanuudai xytelberide daisan elemeent nyydii tabiza, tedenei xorololgo ba hyidxel xeze baixada eliryylxe ba buşuu tyrgen butasoxixiin orondo, xarin ali argaaraa daldalza, xalxalza nege azaxuiji unagaaxadanь nygeededenь abaaşaza tabidag zantai baina.

Aimgyisedkoomoi tyryylegşe Şodoonov gegşe bolbol Leenin—Staalinai paartida ynen bejee ygehen, ynexeer bolьşeviig kaadrnuudii, sag yrgelze xabşaza tyrize doro daraad, aradai daisad, byrzyaazna-nacionaliistnuud, xorologşod diversaantnuudii ara ybertee daldalan, ymegşeldeg baina.

Xaanta zasagai yjede sydьjaa nojon jabahan Bazar Şagdaroon gegşe Tarbalziin somonoi Staalinai neremzete kolxoozdo sçetovood baixadaa, tere kolxoozoi azaxuiji hyidxen xorolozo unagaahan jym. Tiigeze baitaranь aimagai tyryylegşe Şodoonov tus kolxoozdo oşoxodoo Bazar Şagdaroonai xehen xoroto jabuulgii eliryylxiin orondo, xarin tere kolxoozoi tyryylegşe bolgon huulgahan baina. Şodoonov tyşelgetei bolhon Şagdaroon Staalinai neremzete kolxoozdo zorgondoo aaşalza, tereenei azaxuiji unagaaza butargaxiin tuilda xyrgee. Tereeneiş hyylde, myneexi Şodoonovoi haişaalaar Şagdaroon bolbol aimagai gegeerelei tahagta xariuusalgata xydelmeride debzyylegdehen jym.

Alxaniin „Bolьşeviig" kolxoozoi tyryylegşiin poostodo yni udaan huuhan Galdan Delgerei gedeg aradai daisan, byrzyaazna nacionaliist ba japoonai şpioon Bazar Baraadiiin zeenь ba Doldiiin gegeenei yjeelinь bolxo, johotoi daisan xyn. Ene „tyryylegşe" bolbol eerlingee nagasa aradai daisan B. Baraadiiin sexe daalgabariaar „Bolьşeviig" kolxoozii xorolozo hyidxeed, myn le aimagai xytelberilegşedei arşalalgaar jamarş zemegyi yldeed baitaraa xozomonь zugadaza arilaa hen.

Xer ugai bajad, byrzyaazna nacionaliistnar V. Tymyyrov ba D. D. Bazarzabai gegşedte Tabtaanain xysed bişe dunda hurguuliiin barilgii „xytelberilxe" tuşaal aimagai organizaacanuud daalgaza ygehen baiba. Tedener barilgiin xydelmeriii tahalduulxahaa baitagai, xarin 12 mingan tyxerig mynge yriee, tere hurguulida xamaatai 100 garan mal alaza xiudaza duuhaa.

Zydxeliiin MTS-ei direektor Ceden Mynxiin bolbol aimagai organizaacanuudai xytelberilegşedte ton etigeltei, ton dotor hanagdadag xyn. Mynxiin gegşe kolxoozuudtai batalhan doogovoroo ogto dyyrgedeggyi, kolxoozuudii albadaxa, zaxirxa, nege kolxoozoi gazarii nygeededenь xudaldaxa (eneen tuxai „Ynende" bişegdehen baixa—red.) g. m. xuuli busaar aaşalza baidag. Zydxeliiin MTS ei traaktorai paark bolbol xabarai tarilga, paar xaxalalgiin yjede bolooşogyi muugaar xydelmerilbe.

Kolxoozuudta xuuli busaar aaşalza jabahan Mynxiin gedegei xeregii aimgyisedkoomoi preziidiym deere xaraza yzehen bolboş haa, tereende negeş zeme toxoogyi, xarin „axai abagain johoor" orxihon baixa jym. Ene Mynxiin gegşe xen be? Urdanь zyylig. Kaartaşa jabahan, eeree Tabxain seregte jabalsahan, axa dyynerenь bandiiduud, 1925 on xyrter sagaan bandiiduud aluurşanda buu zebseg zeeze jabahan soveed zasagta esergyy yzeltei xyn. Tereenhee gadana „Saxanai" kolxoozoi xorololgodo xamaadahan baixa.

Şandaliiin somonoi Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi tyryylegşe Cedeb Cedenzabai gegşe Tabxain Dugarai tyrel ba eeree sagaan bandiid. Ene bandiidii Şodoonov ba Zydxeliiin MTS-ei direektor C. Mynxiin gegşed kolxoozoi tyryylegşe bolgogdohon jym. Daisan bolbol eeriingee xoroto habarii egeen tyryyn malazal teeşe şiglyylen hyidxee gexede: gansaxan ene xabarai yjede 1000 şaxuu tolgoi malii turaaza alaa. Xorololgo xehenь eli bolxoor dytelxedenь, bandiid Cedenzabai gegşe „tyryylegşehee garaza oşoxom xa" geze uuralza jabadag baina.

Sagaan bandiid, Tabxain seregte edebxiteigeer xabaadalsaza, tende nojon zergetei bolood, ulaan partizaanguudii alaza xiudaza jabahan Zigzedei Zambaldorzo gedeg daisanş, Ulaan-Ononoi aimagai xytelberilegşedei aşaar eeree zeelen dulaan gazar oloo. Tereeniii Şandaliiin selьpoogoi tyryylegşe bolgozo debzyylbe.

Aradai daisanai xybyyn Zamsa Main gegşe Tabtaanain somsoveedai tyryylegşe bolgogdood, tende baihan gyrenei myngenhee 1000 garan tyxerig yberşelee. Tus somonoi xojor kolxoozuudta şurgaza orohon aradai daisad—xorologşod diversaantnuud bolbol kolxoozoi feermiin xeden zuun tolgoi malii turaaza ba ybedxeeze alaza baixadanь ali bolxo demzeerge tuhalamza ygeze baigaa.

Iime faaktnuudii toolozo xelexe gee haa yşee nelieed olon bii baixa. Teed, Ulaan-Ononoi aikoom ba tereenei sekritaarь baihanaa xuulagdahan Cedenoo, aimagai gyisedxexe komiteed ba tereenei tyryylegşe Şodoonov ali tuxai „kaadrtai" ba tedeeniii ali tuxai jixeer daidalan ymegşelze, daisadai xorololgo ba hyidxelde tuhalaza baihaniii ede faaktnuud xysed todoor gerşelze baina.

Paartida ba arad zondo ton xarşa daisanuudii kolxooz somon ba kopiraaciin xytelberide tabiaad, tedenei antisoveed xeregyydte tuha xyrgeze baihan Ulaan Ononoi aimagai xytelberilegşed eehedee jamar xynyyd baihan jym aab geze hezeg tyrene. Ene buruu bişe.

Aikoomoi sekretaarь baihan Badma Cedenoogai tyrehen axanь troçkiist ba japoonai şpioon baigaa. Gansaxan ene uşar deerehee Cedenoo geeşe xen be?– geze tereenei bodoto niuurii xezee yni eliryylxe johotoi baihan aad, Mozkoom ba tereenei sekritaarь Jerbaanov mynee xyrter dali doro daraza huuhanaa haja eliryylegdebe. Tiin, tyryylegşe Şodoonov ba tereenei orologşo Cedenzaboon gegşed mynee xyter „enxe amagalan" huuza baihaar. Şodoonov bolbol kolxoozniguudta nojorxodog, xeleşegyi biyrokraad, daisan elemeentnyydeer bejee toiruulza, ynen sexe bolьşeviig kaadrnuudii xabşana, xazarlana g. m. ygenyyd ajaar mai hara soo, aimagai parkonfereence deere garahan baixa Eneen tuxai ziirei komuniistnarai signaalnuudii Mozkoom bolbol daraza niuuhan baina

Baha, Cedenzaboon gedeg xen jym be? Kriitike ba samokriitikii xabşadag, nojorxog biyrokraad, xyn zonoi dunda etigel xyndee buurahan 1933 ondo Agiin aimagai Mihiciin albanda baixadaa „Bulag" kolxoozdo şurgaza orohon daisan elemeentnyydei şaajka bolxo—„Iamaxaanovtanai" nege batraagii alaxadanь, tere xeregei myşxeberiii ali bolxoor balartuulza, tede aluurşaniii ymegşelhen deerehee, tus xydelmerihee gargagdahan baigaa. Eneenei hyyleer, Mogoitiin somondo kolxoozoi tyryylegşe bolgogdood, baixadaa, kolxoozoi byxii azaxuiji unagaaza hyidxehen baina.

BK(b) Paartiiin Ulaan Ononoi Aikoomoi oorgan-„Ulaan-Ononoi Ynen" gazeetaş ede byxii daisanuudai xorololgo ba hyidxelii mynee xyrter eliryylengyi, antipartiijna liinide orood baihiinь tusagaar temdeglexe xeregtei.

Egeel iime olon aradai daisad, byrzyaazna nacionaliistnar, sagaan bandiiduud, aluurşan, şpioonuud diversaantnuud Ulaan-Ononoi aimagta partiijna ba soveedai, kolxoozoi ba kopiraaciin organizaacanuudta eehediingee kontrrevoliycioonno xorololgo hyidxelgiin xeregyydii myneeşji xeze baihan zandaa. Uşar baidalai iime baixada, diplomaad johonoi multaralganuud tuhalxagyi. Paartida ba arad bygedede ton xarşa daisadtai, tedenei tuhamarşantai temeselii bodoto deere jabuulxa xeregtei. Aradai daisad, byrzyaazna-nacionaliistnar japoon neemecei şpioonuud, diversaantnuud ba aluurşanai xoroto muuxai uurxainuudii duuhan butasoxixo ba tedenei xehen xorololgiin xoişolonguudii usadxaxa xeregte bii byxii xysee elsyylze şadaxa—Ulaan-Ononoi partiijna organizaaciin egeen tyryyşiin şuxala zorilgo myn. Ene bolbol bolьşeviig paartiiin aguu jixe xeregte ba inag voozdь nyxer Staalinda ynen sexe bejee ygengi baihiinь gereşelxe baina.

BURIAAD-MONGOLOI KOMUNIISTNAR BYRŻYAAZNA NACIONALIISTNUUDAI BAGUUDII XUULAŻA BAINA

(„Praavdiin" Buriaad-Mongoldoxi korrespondeenthoo telegraamaar)

„Diplomaad johonoi multaralga tuhalaxagyi" gehen „Praavdiin" statьjaa bolbol goorodoi ba aimaguudai komuniistnuudii, soveedai byxii niitii xydelgen dolgisuulaa. Ene statьjaa bolbol gansal partiijna exin organizaacanuudta bişe, myn azaxuinuudai zavooduudai, alban gazarnuudai ceexnyydte zybşen xelsegdee. „Praavdiin" statьjaa bolbol kanceliaariiin niuusagainuudta tedenhee xeden zileer daldalan niuuza, aradzondo medegdexeheenь aiza baihaniinь olon komuniist narta, soveedai ba azaxuin xydelmerilegşedte, ynen şudarguu speciaaliistnuudta xeleze ygehen baina.

Buriaad-Mongol Mozkoomoi, Arkomsoveedai ba CGK-ai xazuudanь jamar xereg jabuulagdaza baigaab geze bygedende eli boloo. Buriaad-Mongnloi respyyblikiin byxii xeblel bolbol soveedai ynen sexe xyn byriii dolgisuulan xydelgexe, xursa asuudalnuudii ali zerge buzagaigaar balartuulza baigaab geze elixen boloo. Aradai daisad-byrzyaazna nacionaliistnuud olon jyymii buzagairuulba. Respyyblikiin zarim tomonuud alban gazarnuudta, mozkoomdonь, myn zasagai oorganuudta orood huuhan, eedegyixen byleg nacionaliistnuudai pleende paartiiin moziin komiteedai orşoogyi baigaa haanь, Buriaad-Mongoloi azalşan bolbol tedeenei ton haja bii bolzo baixadanь halgaza şadaxa baigaa.

Xeden exin partorganizaacanuud bolbol „Praavdiin" statьjaatai tanilsaza, soveedai ba partiijna oorganuudii byrzyaazna nacionaliistnuudhaa seberlexe todorxoi xemzee jabuulganuudii xaraalhan baina. Selengiin aimagai partiijna suglaan bolbol nacionaliis-troockitnai podpoolьno diversioonno gryypii eliryylen gargahan baina. Eneenei sostaavta şpioon Mygdyyjev ba busa daisad orohon baigaa. Selengede bolhon ene suglaan deere, paartiin mozkoomoi partiijna propagaandiin xeltesii daagşa bolzo hajaxan debzyylegdehen ba troçkiist Saxaltuujevai oiriin tanil bolxo Şadaanovai bodoto niuuriinь eliryylen gargagdahan baina. Şadaanov bolbol Staalinai neremzete kolxoozdo malai too tolgoiji xoroon usadxaxa sexe direktiivyydii ygehen ba ene direktiivyydenь dyyrgegdehen baina geze ene suglaan deere elirhen baina. Paartiin mozkoom bolbol ene xorologşii biyroogoi geşyynde hungahan ba respyyblikiin ideologiis froontiin xytelberiii tereende naidahan, oloniitii bolьşeviizmda hurgaxii tereende daalgahan baina. Mozkoomoi sekretaarь Jerbaanov partorganizaaciin udaridaxa kaadrnuudii egeel-iigeze şilen abdag baigaa.

„Diplomaad johonoi multaralga tuhalxagyi" gehen „Praavdiin" statьjaa mozkoomdo udaan, neteryygeer zybşen xelsehen baina. Mozkoomoi biyroo byxeli syydke hete zasedaani xee. Xedexen çaasai torşo soo bodoto deere baihan biyroogoi geşyyd zasedaanida duudagdahan baina. Xojor zuugaad kilomeetr xolo baihan rajoondo komandiroovkada jabahan zarim xynyyd yrdize jirehen baina. Zybşen xelselge bolbol exin partorganizaacanuudta oroxodoo, byri muugaar yngergegdehen baina geze sexe xeleze bolxo. Biyroogoi miil xojor-gurban geşyydei erid şiideberitei baihan haa, ene bolhon baidalii zybeer segneze şadahan baina. Tedener bolbol mozkoomoi ba respyyblikiin organizaacanuudai aparaaduudta aradai daisadii xen oruulan huulgaab geze todorxoi zişeenyyd ba faaktnuudaar xaruulhan baina. Biyroogoi bişe taban geşyydenь xaxad çaas, zarimdaa çaas soo ygenyydii xelehen aad, zygeer ton şuxala zyiliinь xeleegyi baina.

Zişeelxede, mozkoomoi xojodoxoxi sekretaarь Markiizov çaas soo yge xelehen baina. Teed, Markiizov bolbol xen negenei nerelze ilrryylhen xynyydhee bişe negeş daisaniii nereleegyi baina Markiizovai yge xeleze baixadanь ygiinь xeden daxin tahalza nacionaliistnuudtai temesehen yyrgetuxaigaa xelexii Markiizovhaa erihen baina. Zygeer bygede demii talaar baigaadaa. Markiizov bolbol, bidener xadaa bygede xaraza şadaagyibdi, bygede endyyren yngergezerxioobdi gehen ygenyydeer sexe xariuu ygexehee zaisaxii oroldohon baina.

Jyyş boloogyi. Mozkoomoi biyroogoi geşyyn Grooss Markiizovai xeden gemte buzagai xeregii ende eliryylen gargahan baina. Markiizov bolbol xojor zilei torşo soo respyyblikiin Gazartariaalangai Arkomaadii tolgoilohon, Gazartariaalangai Arkomaadii daisadaar buzarluulhan, eeree daisan Zolotoovkitai oriooldohon ba tereeni debzyylhen baina

Mozkoomoi biyroogoi geşyyn, tymer zamai tahagai poliitotdeelai naçalьnig Izootov xen deş xereggyi yge xelebe. Izootov bolbol negeş yliger ziişeeji zaaza, negeş nere duradangyi, jyrenxii jyyme xeleed bejee zailuulaahaa uraantai bolxo xa geze bodohon baigaa. Aradai daisadii Izootovoi sexe daldalza baihaniii eliryylhen medyylge Partkoleegida xojordoxi harajaa xebteze baina. Ulaan-Ydiin parovoozno depoogai partorganizaacii Izootov xojor zil soo tolgilzo baigaad, tereeniii hyidxeze xysed unagaagaa. Eneeneinş hyylde tere xyniii poliitotdeelda ba mozkoomoi biyroogoi geşyyn bolgogdozo debşyylegdee. Partkoleegi bolbol Izootovii gemnehen gemnelgenyydii aixabtar xatuu deere toolohon bolboş ede signaalnuudii jyynde daraza, jamarş xemzee abaagyi baihanь gaixaltai.

Tendexi niutagai yninei xuuşan xydelmerilegşe, byxii nacionaliis xeregyyd tuxai haisa medexe baihan, mozkoomoi biyroogoi geşyyn, Ulaan-Ydiin gorkoomoi sekretaarь Kiseliiov muxar bodolgotoi kriitike şingieer yge xelebe. Ynee-xi Izootov şingeer mozkoomdo xen nacionaliistnarii niuuza xalxalza baigaab gehen asuu dalda sexe xariuu ygexehee bahal arsan zaisaba. Byrzyaazna nacionaliistnarii niuuza xalxalhan xynь myn ene zasedaani deereş eliryylegdeegyi. Şpioonuud ba xorologşodii Jerbaanov niuuza xalxalza baigaa. Biyroogoi geşyyd bultadaa eneeniii geze negen duugaar mederbe.

Komuniistnarai signaalnuud baihaar baitar aradai daisad-japoonai şpioonuud Aardiniii, Dampiloonii, Lamazaapovii ba busadii egeen deede xytelberilxe poostnuudta, Jerbaanovhaa ondoo, bişe xen debzyylxe jym.

Jerbaanov Moskvaada baixadaa „Praavdada" garahan statьja byxenei hyyleer mozkoomii telegraamanuudaar daraxaxidag baigaa, tiixedee mozkoomoi togtoomzo so goo zybxen gurba-dyrben nacionaliistnarai nerenyydii zaaza bişexii şangaar baalaza erixehee baitagai, xarin xeniii nerelze bolmoor baihaniii todoor zaaza baigaa hen.

Mozkoomoi biyroo bolbol sentiaabriiin 20-oi ydor eeriingee togtoomzo soo iigeze bişee:

„BK(b) P-iin Centraalьna Komiteedai feevraalь -maartiin pleenymei togtooltoi daşaramduulan ba tereenei hyyleer Jerbaanov bolbol eeriingee praaktikan xydelmeride, aradai daisadii arşalan daldalxa şugamii jabuulza baihan ba jabuulhaar baina. Tereeniii BK(b) P-iin Mozkoomoi negedexi sekretaariiin tuşaalhaa xuulan gargaxa tuxai asuudalii BK(b) P-iin Mozkoomoi pleenymei ba BK(b) Paartiiin CK ai urda tabixa."

Tiibe mozkoomoi biyroogoi zarim geşyyd bolbol bolьşeviig bişe poziica deere baihaar baixii yrgelzelze, byrzyaazna nacionaliistnartai erisşangaar temesexe oroidoo şadabarigyi ba duragyi baihanaa xaruulza baina.

Mozkoom bolbol buriaad gazeeta bolxo „Ynen" teeşe jamaraar xandadag baihan tuxai urda şilen tusagaar anxaral tabixaar baina. Xen bygediin medeheer, redaakciin byxii tahaguudii şaxuu byrzyaazna nacionaliistnar, eldebiin hezegtei xynyyd yni udaan sag soo daaza baidag, gebeş mozkoom ene baidalii teseheer baina. Mozkoom bolbol eeriingee togtoolnuudai negen soonь tere redaakcada baihan nacionaliis şpioonuudai ylegdel xog boguudii butasoxixo şuxala geze tooloogyi.

Ovçaarov.

„N-209" SAMOLIOODII BEDERELGE

Mazyryygei razveedka

Sentiaabriiin 19-nei yder Rydoolьf aral deere selmeg baiba. Soveed Xolboonoi Geroi Şevelioovai ekspediicede xabaadagşad niidelgedee belen bolzo baina. Yngerhen syydke soo samoliooduud zigde zuzaan mylihoor xuşaltatai baigaa hen.

Ekspediiciin sinooptik nyxer Dzerdzejeevskiiin hanalaar xadaa, byxii deere səgai ularil jixe taaramzatai bişe baina. Centraalьna poliaarna basseijn manaar xuşagdanxai. Eneen tuxai „Xoito poolius" staancahaa abtahan medee xaruulza ygene.

— Sentiaabriiin 20-noi yglөөgyyrii xylieeze bainabdi, —geze Xoito mylihen dalain zamuudai Glaavna Ypravleeniiin naçaalьnig O. J. Şmiidtde nyxer Şəvelioov medeesehen baina. 6 çaas 15 minuutada Soveed Xolboonoi Geroi Mazyryygei „N—169" samoliood boort deeree Dzerdzejeevskiiji huulgaad, razveedkada niidhen baina. Tereenei udaa xojor çaas bolood baixada ekspediiciin bişe samoliooduud xoinohoonь niidhen baina. Mazyryyg bolbol xoito şirotaagai 83 graadusta manantai dairaldahan baina. Ene mananhaa xoişo yrgelze yyletei baigaa. Ene manan yylen xojor niilşehen aad, tereenei dooguurş, deegyyrş garxa argagyi baihan baina. Tiimehee, ekspediiciin niidelgii xoişoluulza, nyxer Mazyryyg bolbol Rydoolьf aral deere gederge busahan baina. (TASS).

KOLXOOZUUDAI XYTELBERIDE DAISAD HUUZA BAINA

Japoon-neemecei aagentnuud bolxo byrzyaazna nacionaliistnuudii yndehөөrenь usadxaxiin tylөө temesexe bodoto temesel Ulaan-Onondo jabuulag danagyi. Aimagai partiijna ba soveedai organizaacanuudai xytelberilegşed bolbol byrzyaazna nacionaliistnarai ba xorologşodoi uurxaiji butasoxixiin orondo, xarin daldalan ymegşelze bainad.

Olon kolxoozuudainь xytelberi mynөө xyrter byrzyaazna nacionaliistnarai garta. Myn eneenşelen somonoi ba aimagaiş organizaacanuudaar şurgahan daisan elemeentnyyd bii.

Yligerlexede; Alxaniin somonoi „Bolьşeviig" kolxoozoi tyryylegşe Žamьjan Ajuuşiin bolbol trockiist, kontrrevoliycioonno nacionaliist baihanaa eliryylegdehen B. Ž. Budiin gegşetei xadam xyrigen bololsoxo jym. Ajuuşiin bolbol tere kolxoozoi azaxuiji hyidxeze unagaaxiin tylөө өөriingөө buzar xoroto jabadalii yrgelzelze baihaar. Yngeregşe ybelei sagta aduu malaa imagta muu baidalda bailgaza, tedeniii ybehe tezeeleer ba dulaan bairaar xangangyi hyreg olon mal yxyylee. Myn xabarai tarilga, ybehenei ba tariaanai xuriaalgiin yjede xydelmeriii tahalduulxiin hedelge gargaba. Kolxoozniguudai kylьtyyrne johoor azahuuxa ba erdem bol bosoroloo debzyylxe jabadalii sexe xahadag. Hurguulida jabaza baigaa xyygedei baira baidalii zoriuuta haizaruulangyi baihanainь gemeer, xeleşegyi muu ysloovida baihan xeden olon xyyged gemteze ybeşen bolhon baina.

Tabtaanain somonoi „Paartiiin 17 dugaar xural" geze kolxoozoi tyryylegşe C. Ž Şagdarai gegşe aradai daisad, byrzyaazna nacionaliistnuud B. Çimedyyn ba D. Mynkiin gegşedtei baga nahanhaa xişo barisaatai xyn baixa.

Şagdarai gegşiin garaar tus kolxoozoi ene zilei tarilga xoroto xorxoi,—kleeşçta barigdahan baixa. Eneen deerehee kleeşç xaldahan şeniiciin yrehөөr tarigdahan baina. Urgasanь muu, malaa xem xemzyyrgyigөөr xoroobo. Malazaihaa garaxe produukcanь ton arbigyi, baga. Xydelmeridee jamarş tyseb xaraa zoxioogoogyi. Malazaihaa orohon olzii xen „sadamarai karmaanda" xanduuldag. Kolxoozniguudai ba ilangajaa haalişadai baira baidalii haizarxuulxa, tedenei kylьtyyrneer azahuuxa tuxai asuudalii uragşa abaagyi, xarin byri muu bolgozo baidag baina. Žişeelxede zuhalangai gernyy dei baihaar baixada suurgalaad zarim kolxoozniguudii oroigyi ybelei ger soo bailgaxa ba ybel bolxodo xynei baixa dulaan hain gernyyd soo aduu mal xaaxa g. z. aaşa gargaza, kolxoozniguudai sedxel zoriuuta xydelgedeg baina. Kolxooz deere barigdaza exilhen eldeb bariilganuudii dyyrgeiixn orondo tedeeniii zaxahaanь tyleze duuhaxaa baina. Myn kolxoozoi zөөriii yrixe ba xuluuxa jabadalhaa tyryylegşe Şagdarai myn xozomdodoggyi baixa.

Ene kolxooztoi zergelze huuhan Jerbaanovai neremzete kolxoozdo xorlolgo ba hyidxel byri buzagai jixe. Byrzyaazna nacionaliist Jymdorzo Žamsaraanovai xyrigen, urdanь nojon baixadaa ygeitei jaduu zonoi niurga soxizo jabahan ba yngerze jirexedee, busadai zөөri xuluuza edideg Jyndendorzo Tarbiin gegşe tere kolxoozii „xytelberilelseze" baina. Žyylig Damdin Nimiin gegşe өөriingөө xojor dyynertei, myn kolxoozoi tyryylegşe Dondog Cempilei gegşed „xuda-uragai" barisaagaar bultadaa negedeed, kolxoozoigoo xeden olon malii eli daldaar xudaldaza xemgyi jixe myngen zөөriii yberşelehen baixa. Aradai daisad, tedenei tuhamarşan kolxoozuudai xytelberide xorlolgo xeheneigemeeryngereg şe ybelei yjede xeden olon maluudanь yxeze xosoroo. Mynөө yjede aduu maldanь eldeb xaldabarita ybeşen bii. Ybehe ba tariaa xuriaalgiin xydelmeriin talaar gynzegii tahaldalda orohon, myn tariaanai jixenxinь xorxoido barigdaza gemtehen baina.

Ene metiin faaktnuud bolbol Ulaan-Ononoi paartiiin aikoom ba aimgyisedkoomda, eli medegdeze baihan bolboş, mynөө xyrter jamarş xemzee abtaagyi, xarin zorgondonь orxizo baidag.

Mynөө tede aradai daisad ba tedenei tuhamarşad Ajuuşiin, Şagdarai, ba busad, kolxoozuudta xorololgo ba hyidxel xexe jabadalaa yrgel zelhөөr.

Aimagai partiijna ba soveedai organizaaciin xytelberilegşed edeeniii „gamnaza, ymegşelze" dali doroo bailgaxii xysөөş haanь, niutagai partiijna ba soveedai organizaacanuud bolon Ulaan-Ononoi bolьşeviiguud aradai daisadai xog boguudii duuhan eliryylze, byrzyaazna nacionaliistnarai, xorologşod hyidxegşedei uurxaiji butasoxizo şadaxa xysetei.

Borisov

Daşabal Dondogoi xen be?

Muxar-Şiber. Sagaan-Şuluutain somsoveedai tyryylegşii orologşo jabahanaa, mynөө Staalinai neremzete kolxoozoi tyryylegşiin poostii ezeleed baihan Daşabal Dondogoi gegşe urdanai tomo kulaagai xybyyn jym. Oktiaabriiin revoliyciin xoino, kulaag azaltai baixadaa byxii zөөriee Bazar Dondogoi gegşetei xubaaza abhan ba „dunda şadaltai xymbi" geze bejee nereleed, hyyleerenь kolxoozdo şurgan orohon baina.

Dondogoi gedeg өөriingөө dyy bolxo, lama jabahan Žamsa Dondogoi gegşetei xaluun barisaatai, myn tyrel bolxo Nambar Daşacerenei ba ene yjede tyrmede xaagdahan bandiidai xybyyn Dondog Garmiin degşedii gertee bailgaza baina.

Kriitike ba samokriitike xegşedte Dondogoi gedeg ali bolxo argaar xoro xyrgexii oroldono.

Kulaag baihanaa kolxoozdo şurgahan Dondogoi gedeg kolxoozoi xytelberilegşiin poostodo huuxa bişe, xarin darii eliryylegdexe johotoi

Dolgin.

(ŞARAAPOVAI FOTO)

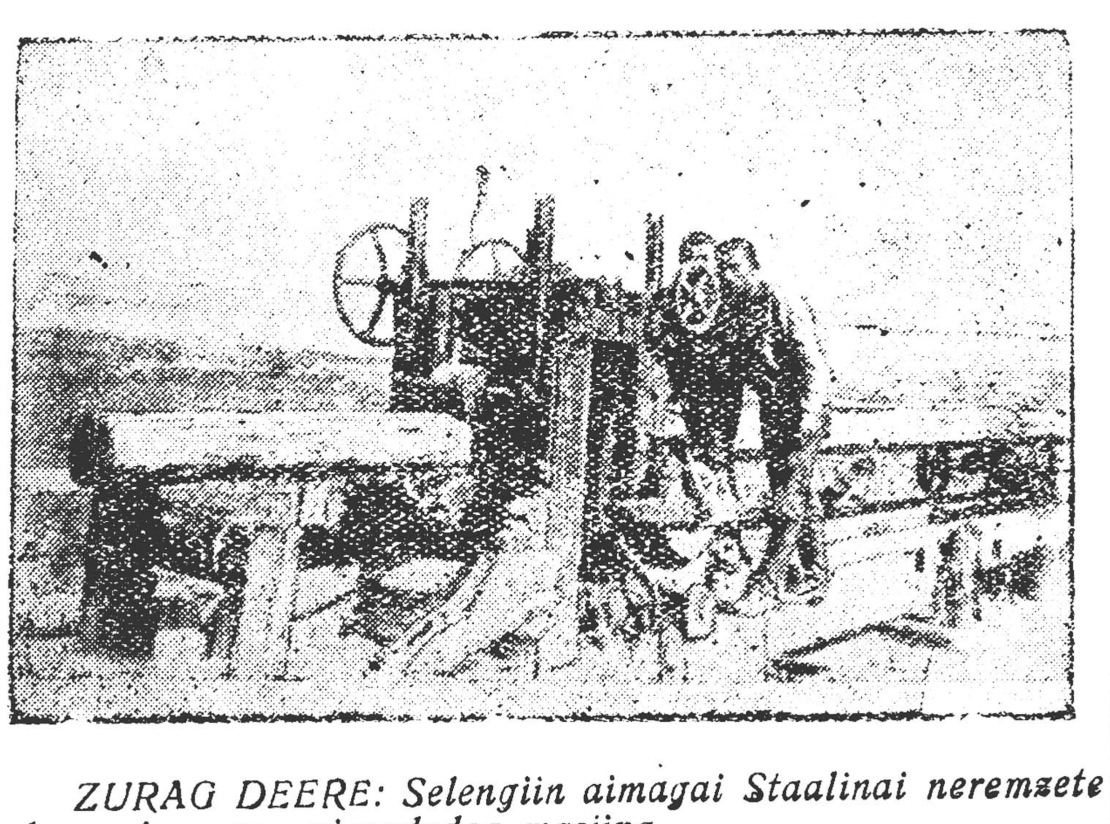

ZURAG DEERE: Selengiin aimagai Staalinai neremzete kolxoozoi modo xireededeg maşiina.

Aimagi dazeetanuud jyy bişeneb

„ULAAN-TUG"

(Tynxenei aimagai gazeeta)

Teerme barigdaba

Tynxenei aimagai Tooroin somonoi „Osoo" kolxooz bolbol Xaraguun gorxon deere teerme bariba. Ene teerme bolbol kolxoozoi azalda jixe tuha xyrgene. Eneenhee tyryyn 12 kilomeetr xolo teermetei baixadaa, kolxoozniguud xeden syydkeer sagaa baradag baigaa.

Mynөө өөreinь teerme syydkiin 150 pyyd tariaa tataxa ba oyxөı 4ıı s)) xy ıөlxө b aina.

Sagadaajev.

„ALAIRAI KOLXOOZNIG"

(Alairai aimagai gazeeta).

Žişeete xonişon

Alairai aimagai „Ulaan Sabşalta" kolxoozoi geşyyn Nikolai Tygyytov gegşe 3 zilde xoni aduulba. Ene zilnyydte erxim xonişonoi zişee xaruulaa Mynөө zilde 79 xoninhoo 102 xurьgadii abza negiiş yxyylengyi ondo oruulaa.

P. Şerxynaajev.

„ULAAN-TUJAA"

(Xoriiin aimagai gazeeta)

Xadalgii dyyrgebe

Anaa. „Staalinai zam" kolxooz tariaa xadalgaa dyyrgeed, boolgo, somolgii ba soxilgii er şemteigeer jabuulza baina.

Tariaa xuriaalga deere Şogziijevai brigaada erximeer xydelmerilze jabana.

„ULAAN-SELENGE"

(Selengiin aimagai gazeeta).

Noormoo 230 proceent dyyrgene

Zagastain somonoi Voroşilovai neremzete kolxoozdo kombajnioor nyxer Damba Budiin gegşe kombaajnaar yder byriiin 12 ga tariaa xadaxa noormotoi aad. 15-20 ga xyrter xadana.

Aavgustiin 31-ei yder nyxer Budiin D. 28 ga xyrter xadaza ydereigөө noormii 230 proceent dyyrgebe.

Barlykoov.

„KOLXOOZNIG"

(Agiin aimagai gazeeta)

900 ceentner ybehe tuşaaba

Agiin somonoi Lazoogai neremzete kolxooz bolbol 1937 onoi gyrenei ybehe beledxelde 900 ceentner oruulxa tysebtei baihanaa, sentiaabriiin 10-ai yder 900 ceentner şanar haintai ybehe oruulza tysebөө 100 proceent gyisedxebe.

Garma-Sadi.

Kylьtyyrne baira baidalaar xangaxa

Burmongolleestreestiin Taalьcadaxi lespromxooz bolbol 1937 onoi dyrbedexi kvaartal dotor 31 mingan kybemeetr modo beledxeze şirexe ba 33 mingan kybemeetr modo aşaxa tysebtei baigaa. Eneendenь 400 xydelmerişed xereglegdexe johotoi baigaa.

Mynөө bolood baixada, xydelmerişedei baixa ger baira xysed tyxieeregdeegyi baina. Eneenhee urda xydelmerilze baigaa xydelmerişedenь bairaar jixe dutamag baihan ba edeniii kylьtyyrne baidaltai bolgozo şadaagyi baina. Žişeelxede, xydelmerişedei bairada arig seberei xydelmeri oroi jabuulagdadagyi, bairanь jixe muu-ai. Gadana, nege stoloovo bii, tere stoloovonь ediee bolbosoruulxa tusxai kyykrişgyi baidag.

Myn xydelmerişedii xangaza baixa johotoi magaziinuudanь xydelmerişedei eriltii xysed xangadaggyi. Žişeelxede, magaziindanь ediee xooloi produukta (kartaavka, kapuusta g.z.) oroi baidaggyi. Iime baihan deerehee xydelmerişedenь ediee xooloi zyil abxa geze 40 garan kilomeetr bolxo Ulaan-Yde goorod 2-3 xonogoor oşodog baina

Ene byxii dutuu dundaa zahaza, xydelmerişedei baira baidalii haizaruulxa tuxai lespromxoozoi xytelberilegşed mynөө xyrter hanalaa tabinagyi.

Dyrbedexi kvaartal soo lespromxoozoi direekce bolbol ene dutuunuudaa usadxaza xydelmerişedөө kylьtyyrne baira baidalaar xangaza, byxii eriltii xysedөөr xangaxa ujalgatai.

Koosь.

Ulaan seregei albanda mordoxo xybyydee xyxiyygeer ydeşebe

Jaruuna. Yldergiin somonoi Moolotovoi neremzete kolxooz bolbol sentiaabriiin 6-ai yder 1915-16 onoi xybyydii Ulaan Aarmiiin albanda mordoxotoinь daşaramduulza, kolxoozniguud bajarai zasedaani xebe.

Tus zasedaani deere kolxoozniguud yrgenөөr suglarza, uuzam delger Exe orono igoo xilii heremzeteigeer saxiza, tybşen amagalan manai baidalii emdexee xysegşe faşiis noxosuudai, manai nangin haixan Soveed gyren teeşe şuhata buzar garaa harbaigaa haanь, Ulaan Seregei şuluun xatuu xysii tedenerte yzyylze şadaxa xybyyd bolxiitnai xysenemdi,—geze kolxoozniguud xybyydtee xeleed, omog doriuun bajaraar ydeşebe.

Çimedei

BELORYYSAI SEREGEI OOKRUGAI ÇAASTINUUDAI MANEEVR

Maneevriin rajoon, 21. Beloryysai seregei ookrugai seregyydei maneevrta garza jabaxadanь aradzon bajartai ba xyndeteigөөr ugtan baiba.

Poliitxydelmerişed xede xeden kolxoozuudaar ulasxoorondiin baidal, SSSR-ei Jixe deede Soveedta hungaxa hungaltiin beledxel, oronoi oboroono tuxai xөөreldөөnyydii xebe.

Goorodoi azalşan Ulaan-Aarmiinxidii imagta xaluunaar ugtaba.

Komandiirnuud ba seregyyd daişalxii zorilgonuudii gyisedxeze alxalgan dunduuraa erelxegei yligerii, өөhediingөө xeregii zişeete haihaar medexe yligerii xaruulba. Eskadroon nege golii ton tyrgenөөr getelen garxa xeregtei boloo. Sapioor seregyyd nyxed Oliieeniçev, Grişanooviç, Gavrileenko ba busad pontoono xyyrgii rekoord tyrgenөөr tabiza yrdihen baina.

Ulaan-Aarmiinxinai ba arad zonoi revoliycioonno heremzeton ynder deere baina. Nege kolxooznig hezeglemeer xyniii xarazarxiood, enenei tuxai seregyyd nyxed Maleejev ba Beloyysov gegşedte medeesehen baina. Tedener tanigdaxagyi tere xynei xoninohoo xaruuhalza baitaraa barihan baina. Tere tanigdaxagyi xyniiinь ton jixe şpioon diversaant baigaa.

Xuhan oi modon soo sereggyydei miiting bolbo. Terenei hyyleer seregyyd maneevrta beledxel xebe. Sentiaabriiin 21-nei yglөөgyyr Beloryysai seregei ookrugai maneevr bolzo exilbe.

Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkiin komiteedai tailbari

Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkiin Komiteedai tailbari laxanь xadaa, sovxoozuud Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada xabaadalsaxiin tuxai medyylgii tusxeita Aradai Komisaarnuudai nere deere ygexetei (SSSR-ei Sovxoozuudai Arkoom, SSSR-ei ediee xooloi azyiledberiiin Arkoom, SSSR-ei Gazartariaalangai Arkoom, SSSR-ei dotoodo xeregei Arkoom) xamta, tus medyylgiin buulgabarinuudii respyyblikiin, xizaarai gy, ali moziin vi istavkiin Komiteedta xyrgexe johotoi.

Viistavkada xabaadaxii xysegşed

ERXIM HAIN ADUUŞAN

Buriaad-Mongoloi erxim staxaanovtan-oordento nyxed: Atioonov A. A. Myryyjev V. M. gegşed Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada tuilai erşemteigeer beledxeze bainad.

Alairai aimagai „Ulaan-Nilxai" kolxoozoi aduunai feermii daagşa oordento nyxer Atioonovai ba myn aimagai „Yngiinsk-Skotovood" geze kolxoozoi aduunai feermii daagşa Myryyjev gegşedei Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada hainaar beledxeze, tyryy huuri ezelxiin tylөө socialiis myriisөө jabuulxaar өөhed xoorondoo doogovor batalhan baina,

Myriisөөde dursagdahan byxii zyilnyydei eriltii byrin dyyrgehen baina. Žişeelxede: nyxer Atioonovai daaza baihan feermede 254 aduun bii baina. Ede 254 aduuniinь bulta targan hain. Edeen soo „orloovo—amerikaanski" yylterei azarganuud bii baina.

Ene 254 aduunь xamta 785 mingan tyxerigөөr segnegdexe ba nege aduuhanь 3090 tyxerigөi ynetei baixa jym.

Nyxer Atioonovai 13 zilei torşo soo xydeleөd baixadaa xaruulhan ilaltanь aixabtar jixe. Nyxer Atioonovai xaruuhalza tezeeze baihan „Poeezijaa" geze gyyn, mynөө 2-doxi zilee respyyblikiin ba Zyyn-Sibiirь xizaarai rekoordii aldaagyi jabana.

Gurba nahatai „Laavinaa" geze neretei gyyn myn le respyyblike ba Zyyn-Sibiirь xizaar soo 2-doxi huuri ezelhen baina.

Nyxer Atioonov ton hain zişee xaruulza xydelhenei aşaar, kolxooz dotoroo brigaadanь erxim hain huuri ezelze şadaa.

Aduunai feermiingee xydelmerişed tuxai nyxer Atioonov iigeze xelene: „miniii feermede loodorьnuud ygei, xydelmerişedni bulta hainaar, ynen sexeer xydeldeg ba bultanainь xysel zorilgo bolbol Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada tyryyşiin huurinuudai negiiji ezelxe gehen baina"—geze xelene.

Aduu xaruuhalagşad nyxed: —Baldiinov, Badmiin ba Jeşiin gegşed, rekordiistnuud bolxo „Poeezijaa", „laavinaa", „Fotaliistk", „Pavlinaa" geze neretei gyydii ton hainaar xaruuhalan tezeeze bainad. Gadana, ede gyydte ybeleinь ybehe tezeel beledxehen baixa jym.

Myn ede nyxedhөө dutuugyi erxim hain yliger zişee xaruulhan nyxed: Dylьbeejev Isaak, Malaakşinov gegşed bii.

Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkiin Komiteedai, BK(b)P-iin Centraalьna Komiteedaar ba SSSR-ei AKS-ai 1937 onoi ijyyniiin 14-ei togtooloor batalagdahan togtoomzo dotor viistavkada xabaadalsaxiin erxe oloxo tuxai iigeze xelegdehen baixa:

„1936-37 onoi torşo dotor tyrexe zuun gyydhee 85 unagadii abhan kolxooz ba aduunai feermenyyd viistavkada xabaadalsaxa huuri abna" gehen baina.

Nyxer Atioonovai daaza baihan feerme 1936 ondo 100 gyydhee 98 unagadii ba 1937 ondo myn le 100 gyynhee 93 unagadii abhan baina.

„Ulaan-Nilxai" kolxooz sentiaabriiin 14-de BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadta, Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada xabaadalsaxa duratai baihan tuxaigaa medyylge barixa zuuraa, 1938 ondo 100 gyynhee 95 hain yylterei unagadii abxabdi geze ujalgaa ygebe.

Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada eksponaad bolgon 1936 onoi tyl bolxo 2 daagadii ba 4 gyydii hainaar tezeeze ba xaruuhalza exilee.

„Yngiinsk-skotovood" kolxoozoi aduunai feermii daagşa nyxer Myryyjev Vasiili Matveejeviç bolbol nyxer Atioonovai tuilahan ilaltii arai xysenegyi. Uşaranь bolbol ene kolxoozdo aradai daisan Baatarai gegşe nyxer Myryyjevei hain ilaltanuudii olxoor ysloovi baidalii zoriuuta bii bolgongyi baiba.

Nyxer Myryyjev 1937 ondo 168 gyydhee 148 unagadii abhan baina. Nyxer Myryyjevei brigaada 36-37 onuudai niuurta 100-100 gyynhee 88 unagadii abhan baixa jym. Gadana, gyydii xaruuhalagşad nyxer Koomosov ba M. Mogdoonov gegşed 1936 ondo 72 gyynhee 72 unagadii ba 37 ondo 70 gyynhee 66 unaga tezeeze abhan baina.

Myn nyxed: Tabynoova, Slaadorov gegşed 46 gyynhee 46 unaga byrin tyges hainaar tezeeze abba.

Myn nyxed: Roomosov, M. Mogdoonov, Slaadorov, Tabynoova gegşed sentiaabriiin 4-ei yder BMASSR-ei Gaztarkoomdo, Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada xabaadalsaxa duratai baihan tuxai өөriingөө medyylge ygehen baina. Nyx. Atioonov ba Myryyjev gegşed bolbol Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada xabaadalsaxa erxe oloxiin tylөө xaişan geze temesexe xeregtei baihanai hain zişeeji manai respyyblike soo xaruulza baina.

N. Kootov.

Nege ynieenhee 3 tugal garaa

Zakaamin. Xuzarai somonoi „Burkavdizioon" kolxoozoi geşyyn Balzin Daşiin gegşiin ymsiin ynieenhee ene onoi aavgustiin 5-da 3 tugal garhan baina.

Ede tugalnuud bulta amidii mynөө tomo bolzo baina.

Zangiiin

DALI DORO XORGODONO

...)
...eer
...iinь
...dexe
... jna ba
soveed... ...nuudai
xytelberilegş... ...le hain
tanixa baixa.

D. N. Şiirabai bolbol Yrөөnein somonoi oroi bajan kulaagai xybyyn, Aga—Cyygelde aldartai, emşe gyremşe, naimaaşa, zyylig, şyre xuba, „manzuur“ sai daalin, zalaa mindaha, dynse g, m. xiliin saanahaa xulagaigaar asaraad, aixabtar jixe xonzoo naimaa xeze jabahan „deede garai“ kontrbandiist abagataigaa xaluun barildalgatai baihan xyn. Iime baihan aad, D. N. Şiirabai gegşe өөrөө bolьşeviig paartiii zoriuuta mexelze, paartiin bileedtei bolood, tereegeeree bejee daldalza, xojor niuurtai jabaxadaa socialiis baiguulaltada haad tybeg, xorololgo hyidxel xeze jaba ba. Terenь elirze, ene daisan paartihaa gargagdahan jym. Ene bygedii Agiin aikoom medengyi baihan bişe, medeze baihan aad, xezee byxende tere daisaniii ali bolxoor ymegşeleze baigaa.

Agiin aikoomoi ymexei poziiciin aşaar, aradai daisan Şiirabai gegşe Yrөөnein somonoi „Kominteern“ kolxoozoi „xytelberilegşe“ bolgogdood tende xaratai muuxai xorololgo xeze baigaa.

Jamar xorlolgo xeeb?—gexede: ene kolxoozoi bexizen xygzexe jabadalii ali bolxoor haatuulza, azal xydelmeriiinь zadagairuulaa. Kolxoozoi malai noohon bolbol negede,—kolxoozdo ton jixe olzo ygedeg, xojorto,—gyrenei azyiledberide jaaşagyi xeregtei tyyxei edlel myn. Iimiinь medeed, daisan Şiirabai gegşe kolxoozoi ba kolxoozniguudai olzo baga bolgoxo zorilgoor temeenei ba xoninoi noohii oroi boltor xaişaluulangyi aixabtar jixeer geelgeze, yriyylze baigaa.

Gadana, kolxoozoi malai yylter haizaruulxa xeregii zoriuuta gederge tataba. „Kominteern“ kolxoozdo xamaatai tomo hain yylterei azargii, daisan Şiirabai gegşe arha jahan boltoronь unaad, xozomiinь oroonoi yjiin bolxodo, zoriuuta gemteeze garhaa gargahan baina. Mynөө tere azarganь byri yxexiin tuilda xyrөө.

Iigeed baixadaa, aduunai oroonoi kampaaniii tahalduulhan ba xeden mingan tyxerigei ynetei azargii gemteeze, tere kolxoozdo xemgyi jixe garza gai xebe. Baha ene 1937 onoi torşo soo malai edixe tezeelii yrize dutaagaad, kolxoozoi 300 garan mal yxyylee.

„Kominteern“ kolxooz deere kylьtyyrne—gegeerelei xydelmeri geze jyre baixagyi. Jadaxadaa jixe nahatanai hurguuli jabanagyi. Ene bolbol myn Şiirabai gegşiin xorololgiin yre myn. Daisan Şiirabai gegşe kolxoozniguu dai dunda Soveed zasagta duragyitexe hanal tyryylxe geze eldebiin xuuli busa aaşanuudii gargadag, kolxoozniguudta nojorxodog, bydyyrxedeg baigaa. Xydөө talada, xolo gazarta aduu mal xaraza baihan kolxoozniguud өөhediingөө azahuudal tuxai xelexe geze jireed, Şiirabai gegşiin niuur şaraişalhaar byxeli yderөө ynzedeg baigaa. Tiixe zuuraa, өөhediingөө tyrel garalda edixe uuxa jyymiinь, mynge zөөri erihen zergedenь ygedeg baihan jym. „Kominteern“ kolxooz deerexi xamag byxii loodorьnuud, zyyligyyd daisan Şiirabai dali doro bejee daldalza huuba. D. Gombiin, S. Baldanai (komsomoolşuud) B. N. Gombiin g, z. loodorьnuud gansal xudal xuurmag xob yge zөөxe taraaxa „azaltai“ jabadag. Edener bolbol daisan Şiiraboonoi xorlolgodo sexe tuhalalsagşad myn. Ynen sexeer, edibxitei şudarguu jabaza baihan kolxoozniguud—ede byxii baidalda duragyitexe, jamarnai yder hyni ilagadgyi azal xedeg, jamarnai kolxoozoi jyyme duraaraa edieed xebtedeg jym?“ geze şuujaan garadag hen. Iigeze baixadanş Agiin aikoom, tereenei sekretaarь baihan Polikaarpov bolbol kolxoozniguudai signaalii duuladaggyi dyliii huuza nacionaliistnuudta sexe tuhaldag baigaa.

Mynөө bolxodo aradai daisan Şiirabai gegşiin ba tereenei tuhamarşanai xehen xorololgiin xoişolonuudii darii tyrgen usadxaza, tere kolxoozdo mynөө yldөөd baihan daisanai uurxaiji butasoxizo halgaxa sag bolood baixadaş, Agiin aikoom bolbol erid xemzee abaagyi, xarin aradai daisad, byrzyaazna- nacionaliistnarii dali doroo daldalxii xyseze baina.

Komsomool egeşe.

Ulaan-Yde goorodoi fizkylьtyyrnigyydei spartkiaadada koopьja şidelgeer tyryy huuri ezelhen nyx. SIILYKOV gegşe. (N-sk ÇAASTI).

„Timiriaazev“ teploxoodoi komaanda Noovorosiijskde jirebe

Roostov na—Donyy. 21. (TASS). Sentiaabriiin 21-de „Kriim“ geze teploxood deere faşiis deermeşedei uhanda şingeehen „Timiriaazev“ teploxoodoi ekipaaz Odeesshoo Noovorosiijskde jirebe.

Dalain erje deerexi talamai deere 8 minga ylyytei azalşad suglarhan baina. Miiting deere „Timiriaazev“ teploxoodoi kapitaanai tuhalagşa nyxer Kyzmiin yge xelebe.

Moriaaguudta goorodoi partiijna ba soveedai organizaacanuudai xytelberilegşed, zavooduudai staxaanovtan bajar xyrgebe.

Miitingiin hyyleer timiriaazevainxid seseg nabşahaar byrxөөgdehen maşiinanuudaar gergertee taraza busaba.

„Blagoojevai“ komaanda niutagaa busaxaar garaa

Ankaraa, 21. (TASS). Ysegelder Staambuldaxi byxe soveedai kolooni faşiis deeremşedei, uhanda şingeehen „Blagoojev“ paraxoodoi zorimgoi moriaaguudii „Staarii bolьşeviig“ geze teploxood deere niutagaa busaxiinь mordxuulba.

„Blagoojevaixid“ mordoxodoo soveed koloonido bişegeer xandaza, tus bişeg dotoroo tedende axa dyygei johoor xandaza baihanainь tylөө bajar xyrgen medyylheniinь: „bidener, aluulşahan nyxer Piootr Maarkoviç Steepenko gegşiingee xyyr deerenь staxaanov johoor xydelmerilexebdi, xeregtei bolhon sagtanь socialiizmiin tylөө bejejee ygexebdi geze tangariglaabdi. Ene tangarigaa bidener dyyrgexebdi“.

Yrilte ba hyidxelii xarangyi yngergene

Ulaan-Onon. Tabtaanain somonoi Jerbaanovai neremzete kolxoozoi tyryy Gempilei gegşe kolxoozoi nangin zөөriii, tyrel bolxo xynyydeeree xamtarza xulagailaza, yrize baina.

Zişeelbel: Yngeregşe ijyylь şara soo, Gempilei bolbol өөriingөө xuda urag bolxo Damdin Nimiin gegşii kolxoozoigoo 7 tolgoi sar tuulgaza, Çite abaaşaza xudaldaxii elьgeehen baina.

Tiin, Nimiin bolbol tere 7 sar Çite abaaşaza 11 mingan tyxerig xyrgөөd, 4 mingan tyxerigөөrenь tuilai jixe baraa asarza tyryy Gempilei gegşetejee xubaaza abhan baixa. Gadana, eldeb tyrel garalaixidaigaa „amii tohodolsohon“ baina.

Myn kolxoozoigoo doloon zuugaad xoni—jamaadii 70 nahatai ybeged xygşөөr xaruuhaluulxa geze daalgaad xonidonь şono arьjaatanda ediyylze baixa jym.

Aimagai organizaacanuud eneenii xaraxagyi aad, jyy xaraza baidag jym? Oloniitiin socialiis zөөride xoro xyrgegşedte xatuu xemzee abxa johotoi.

Xyngen elşe.

Kolxoozuudai tariaalan deerehee

Edener zişee xaruulza jabanad

Ulaan-Onon. Yzөөnei somonoi Kaliininai neremzete kolxoozoi geşyyd Zamsiin H.H. Delegerzab Rabdanai, Mazag Zigzedei gegşed tariaa xuriaalgiin xydelmeride erxim hainaar xydelmerileze ydereigөө noormii 150-200 proceent dyygene. Edener erxim hain zişee xaruulza jabanad!

A. Baldana

17 gektaar şeniice ba ovioos gemteebe

Yzөөnei somonoi (Ulaan Onon) Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi aduuşad Hamazab Mongoldoin ba Balbar Magsarai gegşed kolxoozoigoo 9 gektaar şeniiciin 30 proc. gemteebe, 42 buxal ovioos bultiinь ediyylee. Xamta 17 gektaar tariaaji malaa xaruuhalangyi baihanhaa sym gemteebe,

Gexe zuura, kolxoozoi pravleeni edeende xemzee abnagyi.

Xadiin halxin

Oroohoto tariaagaa somozo baina

Zakaaminai aimagai, Xuzarai somonoi kolxoozuud tariaanaigaa xuriaalgii ajaar sentiaabriiin 5 nai medeegeer 81 proceent dyyrgee hen.

Xydelmerinь şanarai talaar dunda zerge. Şanarii şalgaxa inspeektor, ybegen Ceren Nikolain gegşe yder byri şalgaza jabana. Oroohoto tariaagaa somozo exilee.

Lubsan Zangieejev.

Yzegdөөgyi jixe urgasa abba

(Xiaagtahaa, hyylşiin pooçtoor)

Xiaagtiin aimagai Şaragoloi somonoi „Kraasno-Pograniiçnik“ kolxooz (tyryylegşenь nyx Anoosov) ba „Kraasno-Paaxarь“ kolxooz (tyryylegşenь Poliaakov) bolbol tariaanaigaa gazar deere agroteexnikiin zaabariil dyyren bejelyylze gazaraa ton hainaar eldeze şadahanai aşaar, ene zilei niuurta yzegdөөgyi jixe ynder deede urgasa abba.

Zişeelxede: „Kraasno-Pograniiçnik“ kolxooz 40 gektaar sortovoi şeniisehee, gektaar hyriiin 32,2 ceentner, 30 gektaar gazarhaa 24-24 ceentner ba 30 gektaar oviooshoo 25-25 ceentner urgasa abba.

„Baha Kraasno-Paaxarь“ kolxooz 60 gektaar sortovoi şeniicehee 35-35 ceentner, 40 gektaar jaarisahaa 20-20 ceentner ba 30 gektaar ovioosoo 25-25 ceentner urgasa abhan baina.

Ede kolxoozuud ene zileigee urgasii sag bolzor soonь hain şanartaigaar xuriaaza abaad, gyrenei urdaxi ujalgaa bolzor soonь urid dyyrgexee baina. Şaragoloi kolxoozuud Byxexolboonoi xydөө azaxuin viistavkada xabaadalsaxa erxe oloxiin tylөө ynexөөr hainaar temesene.

C. Altain.

Molotiilkonuud ebderxei xebtene

Xori. Xezengiin somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi maşiina zebsegyyd ezegyi xeegyyr xajagdaza eodereed, ziberze, ymexirze xebtene.

Tariaa soxidog xaxad sloozno maşiina ba myn morin molotiilkanuudanь mynөө xyrter xeere xebtene. Ene yjede tariaa soxixo sag bolood baibaş, kolxooz i xytelberilegşed molotiilkonuud tuxai anxarnagyi.

Arteeliiin dolgin.

XROONIKA

Ulaan-Ydiin elevaatorai xydelmerilegşed baihan, xorologşod ba aradai daisad Jevgeeni Fioodoroviç Borodaçeenko ba Abraam Petrooviç Ryydь gegşedii sklaaduud ba sklaadta baihan tariaan ba produukcii kleeşç xorxoigoor zorioon buzarlahanainь tylөө BMASSR-ei Jixedeede syydei tusxai kolleegi bolbol sentiaabriiin 16-17-oi ydernyydte RSFSR-ei şyyxe xuuliiin 58[7] zyilei johoor syydleze buudan alaxaar şiidxegdehen baina.

Ene priigovor mynөө xysendөө oruulagdaba.

JAPOONAI RAZVEETKIIN XOROTO HYIDXELEI XYDELMERI

(Tygesxel. Exiniiinb 172, 175, 190. 200 ba 204 noomernuudta).

Moskvaada bolhon soveedta esergyy trockiis „paraleelьna“ ceentrei proceess ba Svoboodno goorodto bolhon japoonai 44 şpioonuudai proceessanuud bolbol, trockiis noxoinuudii aşaglaza baigaa japoonai razveedka bolbol өөhediingөө agentuuriin zarimii „xereg tuhiin tula“ huurizuulxiin xamta, olonxi ageentnuudtaa maassovo aluur xexe, gal tabixa, xoro ediyylxe gexe zergiin yilenyydii yder byri xexiin erilte tabidag baina geze byrin eliryylegdehen baina.

Japoonai razveedka bolbol SSSR dotorxi tymer zamai traansportii hyidxen xoroloxo jabadalda tusxai anxaralaa tabiza, yrgelze şaxuu trockiistnuudii aşaglaza, ton eldeb janziin arganuudaar, өөriingөө buzagai xydelmeriii jabuulza baihan baina.

1930 ondo dyreşelte japoonai razveedçaguud inzeneer ba teexnigyydei dyre bariza trockiis Kniaazevai xaruuhalamzaar Leeninsk tymer zam deere parovooznuudai xorololoi „remoont“ emxilehen baina.

1933 ondo japoonguudaar verboovkada abtahan „profeessornuud“ bolbol tymer zamai traansportiin eksploataaca jamar negen „xizaarta“ tuladag uşar deerehee saaşaa jamarş xygzelte tereende bolzo bolxogyi jym gehen „nauuka“ hii bolgohon baina.

1935-1937 onguudta japoonguudaar hurgagdahan trockiis Kniaazev ba tereenei gar doroxi xynyyd bolbol olon tooto xyniii gemteen alahan 15 xyrter kryşeeni (ebderel) traansport deere emxilehen baina.

Svoboodno goorodto buudagdahan Averbaax udaridagşadtai japoonai 44 şpioonuud bolbol yrgelze ezedtee namnagdan jabaza kryşeeni, gal tabilga, avaari, alalganuudii emxilehen baina.

Moskvaada japoonai posoolьstvodo alban tuşaal deere baihanshaa, japoonai tomo razveedçag bolxo X gegşe trockiis Kniaazevta erilte tabixadaa, seregei eşaloonguudta urid homologdohon poojezdonuudii, seregei edieexooloi pyynktnyydii, seregyydei sanitaarna elyyri xelgexe gazarnuudii xatuu tyrgen xaldabarita ybeşenyydei bakteeriaar budaza ybeşen xaldaaxa jabadalai beledxel xexiin erilte tabihan baigaa. Trockiistnuudai ene ajuulta muuxai „xydelmerinь“ Japoon ba SSSR xojoroi xoorondo sereg dainai exilehen sag doro urbaldan garza jirexe johotool baigaa.

Japoonai ba Germaaniiin sasuulaşagyi zarsanuudanь bolxo yzeşegyi muuxai trockiis-buxaarintnai eremdegyyd bolbol Japoon ba Germaaniiin razveedkanuudai erxim ageentnuud myn. Trockiis ba baruunai bandiiduudii eliryylen todoruulxa jabadal bolbol gadaadiin şpionaazii, baruun ba zyyn zygte dain sereg hyzergegşedii soxihon jixe xysete soxilto myn. Uşar iime tula soveedai şudarguu grazdaniiin byxen yder byriiin baidal deere imperaliis razveedkanuudai ilangajaa japoonai razveedkiin ajuulta muxai mexete jabuulganuudii taniza şadaxa ba ede razveedkanuudai agentuura bolxo trockiis-buxaarintnai bandiduudii eliryylen gargaza şadaxa johotoi

***

Japoonai razveedka bolbol japoon yndeheten bolxo tusxai mergezeltei ageentnuudaa soveed baidalda tybxinyylen huurizuulxa hedelgeteigeer SSSR-ei orşom oruu xaişan geze oruuldag tuxai yliger zişeenyyd soveedai xeoleldө garhan baina

Xydelmerişen-emigraantnuud, ciirkiin artiistnuud, „zyynei“ intelligeentnyyd, rezessoornuud, literaatornuud gexe metiin eldeb xorogyixenyyd temdegyy deer bejejee xuşaad SSSR oruu şurgan orozo jiregşe ede ageentnuud bolbol onsogoi hurgagdahan razveedçag-professionaalnuudai kategoorido xabaadaxa baina, tedentei esergyy temesexe temesel bolbol xedii berxe gebeş, şlidxegdeşegyi ug zorilgo bişe jym. Eneeniii ynenşyylxe barimta jyyb gebel hyylei sagta xeterxei narinaar bejejee xalxalahan nelieed olon japoonai şpioonuud barigdahan ba eliryylegdehen baina.

Ene tusxai agentuuriii SSSR dotor hainaar daldalaxiin tula japoonai razrveedka bolbol deere bidenei temdegleed baihan argii bejelyylen xeregledeg baina gebel, toiron baigaa zonoi tus ageentda esergyy hezeglexe hezegii tahalan zailuulxiin tula, tereenei şpioon xydelmeriii sag zuura tahalan zogsoodog baina. Alas Zyyn xizaarta japoonai razveedka bolbol byri japoonai interveence bolzo baixa zilnyydte verboovkoor abtahan razveedçag kaadrnuudta zoxixo sag xyrter geze rezeervede bariza baihan xoinoo, johotoi japoon profesionaal şpioonuudta japoonai razveedka bolbol byri udaan „hoilto“ xexe haigaa.

Leningraadta bolhon nege temdeglemeer uşaral tuxai nyxer **Zakoovski** xөөreze ygehen baina. Tere bolbol byri 1916 ondo generaalьna ştaabai daaltaar Leningraad jireze huurizahan negen nahataişag japoon xyn—„xydelmerişen“ 1936 ondo razveedçag geze todorohon baina. Tus şpioon xadaa nege gazarta 20 zil huuhan baina. Toiron baigşadiinь tereentei dadalsaza, tereeniii „өөriin xyn“ geze hanaza, tereende gyrenei niuusanuudii medyylzerxideg baigaa. Lenigraadta yngergehen 20 zil soohoo şpioon A. bolbol sagaigaa jixenxi xubidanь edibxitei şpioon xydelmeri jabuulaagyi baina. 1934 ondo tere bolbol alibaa şpioon xydelmeriee ogtolon zogsooxo gehen tusxai zaxiralta өөriingөө ezedhee abhan baina. Japoonai razveedka bolbol SSSR-tei japoonai dailaldaxa yjede gyisedxeze exilexe johotoı xeterxei xariuusalgatai diversioonno daaltanuudii ygexiin tulada ene ageentii gamnahan baigaa.

***

Byxii delxeiji daxin xubaaxiin tulada temeselii tyryyn exilehen japoonai imperaliizm bolbol byxii delxein şine dainai ajuumşagta provakaatornuudai kategoorido xabaadaxa baina. Ene dainiii urid amzaza, tus dainda bejejee beledze baixadaa japoonai razveedka bolbol mynөө yjede onsogoi edibxi gargaza baina Japoonai polkoovniguud ba generaalnuud, diveersiin ba provokaaciin şadabaritan bolbol Soveed Xolboonoi ba tereenei eb nairamdalta Mongoloi Arad Respyyblikiin xilede deermeden dobtolozo oroxii susarşagyi tysebleze baidag. Ene dobtolgiingoo ilaltatai tygesxelde lab naidaxa argagyi baihan tuladaa tede bolbol Soveed Xolboonoi xysii huladxaxiin ba tereenei oborooniin ba ekonoomikiin xysii hyidxexiin arga myrii aliş johoor bedereze baina. Tedenei zaxiraltaar SSSR-ei xydelmerişen ba tariaaşanai ara niurga oruu predaatelь soxiso xexe muuxai mexetei, bejejee xudaldadag xynyydii tede bolbol bedereze baina.

Soveed arad zon bolbol japoonai razveedkiin ba tereşelen manai Exe oronoi xamag busa daisanuudai eldeb razveedka ba mexete jabuulga maxinaacanuudta xaira gamgyigeer ygei xexe jabadalaar xariuu ygene.

Byxii azalşa xyn tyreltenei zol zargal manai Exe orondo bejejee olhon, tereende gar xyrxii zabdahan muuxai noxoinuudai tarxinuud deerehee nelieed olon mergen ba xysetei soxiltonuud buuhan baina.

Bygedөөrөө negete negegyi gadaadiin razveedkanuudai xylehenşөd bolxo şpioonuud, diversaantnuud, terroriistnuud, trockiistnuud, buxaarintan bolbol SSSR dotor uzuur yndehөөrөө tahalagdaza eseslen halgagdaxa baina.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇIKOV.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C.DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograaf Ypolglavliit 890.